

24 วันพฤหัสบดีที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2561 แรม 10 ค่ำ เดือน 2 ปีระกา

องค์ความรู้ ภาษา-วัฒนธรรม โดยสำนักงานราชบัณฑิตยสภา

ปาฏิหาริย์

ชีวิตคนเรานั้นไม่แน่นอน อาจมีสุข-ทุกข์ สมหวัง-ผิดหวัง เกิดขึ้นและดับไปเป็นวัฏจักร ไม่ว่าจะเกิดเหตุใด ๆ ขึ้นในชีวิตก็ตาม เราควรปล่อยวางให้ได้ ไม่ยึดมั่นถือมั่นแต่กับสิ่งที่รักที่พึงพอใจ หรือ बनमानसालदा वोनखोपातिहारिजकलिंगकडिलिथि คำว่า ปาฏิหาริย์ นั้น พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้คำนิยามไว้ ๒ ความหมายด้วยกัน ความหมายแรก ปาฏิหาริย์ เป็นคำนาม แปลว่า สิ่งที่น่าอัศจรรย์, ความอัศจรรย์ ส่วนอีกความหมายหนึ่งเป็นคำกริยา แปลว่า กระทำสิ่งที่ตามปกติทำไม่ได้

ในพจนานุกรมศัพท์ศาสนาสากล อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พิมพ์ครั้งที่ ๓ ก็มีคำอธิบายที่น่าสนใจเกี่ยวกับคำ ปาฏิหาริย์ ที่เป็นคำนามไว้ด้วยว่า ปาฏิหาริย์ คือ สิ่งที่น่าอัศจรรย์ หรือเรื่องที่น่าอัศจรรย์ หรือการกระทำที่ให้งงเกิดผลเป็นที่อัศจรรย์ มี ๓ ประการ ดังนี้

๑. อิทธิปาฏิหาริย์ การแสดงฤทธิ์ได้เป็น

อัศจรรย์ เช่น เทาเห็นเดินอากาศ ล่องหนหายตัว บันดาลให้มีรูปร่างเหมือนกันเป็นจำนวนพัน ๆ หมื่น ๆ ร่าง

๒. อาเทศนาปาฏิหาริย์ การทวยใจคนอื่นได้ เป็นอัศจรรย์ คือ สามารถอ่านความคิดและอุปนิสัยของผู้อื่นได้
๓. อนุศาสนีปาฏิหาริย์ การสอนมีผลจริง เป็นอัศจรรย์ คือ สามารถสอนให้ผู้ฟังรู้แจ้งเห็นจริง จนกระทั่งนำไปปฏิบัติจริงจนได้บรรลุธรรมผล

ในปาฏิหาริย์ทั้ง ๓ ประการนี้ พระพุทธเจ้าทรงห้ามพระสาวกแสดงปาฏิหาริย์ประการแรกคือ อิทธิปาฏิหาริย์ เพื่อผลเพียงให้คนอัศจรรย์ บางครั้งพระองค์ก็ทรงอนุญาตให้แสดงบ้าง เพื่อเป็นแนวทางชักจูงให้ผู้ที่เขย็ดขิดอยู่ในเรื่องเหล่านี้ได้ก้าวขึ้นสู่ทางที่ถูกต้องกว่า และพระองค์ก็ทรงแสดงด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น เช่น ทรงแสดงยมกปาฏิหาริย์ ส่วนปาฏิหาริย์ที่พระพุทธเจ้าทรงสรรเสริญว่าเป็นยอดในบรรดาปาฏิหาริย์ทั้ง ๓ ประการ คือ อนุศาสนีปาฏิหาริย์.

อารยา ภิรมงคลจิต